

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU

Biuletyn Parlamentarnego Zespołu
ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Kwiecień 2014 r.

Spis treści

I. Informacja o przebiegu 10. posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 5.12.2013 r.....	5
II. Informacja o przebiegu posiedzenia Podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 10 grudnia 2013 r.	13
III. Informacja o przebiegu posiedzenia Prezydium Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 19 marca 2014 r.	19
IV. Wybrane konferencje i seminaria dotyczące kondycji i perspektyw rozwoju trzeciego sektora w Polsce.	21
V. Spotkanie Wiceprzewodniczącego Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi z przedstawicielami Rządowego Biura DS. Współpracy ze Społeczeństwem Obywatelskim z Belgradu	27
VI. Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 24 kwietnia 2014 r.	29

Opracowanie:
Joanna Maria Leśniarek
Gabinet Marszałka Senatu
tel. 022 694-92-64
e-mail: ngo@nw.senat.gov.pl

**INFORMACJA O PRZEBIEGU 10. POSIEDZENIA
PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 5.12.2013 r.**

W dniu 5 grudnia 2013 r. w Senacie odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Głównymi tematami spotkania były wstępne propozycje zmian w zakresie wolontariatu w kontekście działalności gospodarczej oraz rozwiązania legislacyjne dot. wolontariatu w obszarze prowadzonej działalności gospodarczej w wybranych krajach europejskich.

Przedstawiając wstępne propozycje zmian prezes Regionalnego Centrum Wolontariatu w Warszawie – Dariusz Pietrowski zauważył, że wolontariusze coraz częściej angażowani są przez firmy w przedsięwzięcia komercyjne, tymczasem ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie jednoznacznie wskazuje, kto może korzystać z pracy wolontariuszy. To, z czym możemy mieć obecnie do czynienia to dostosowywanie się obszaru wolontariatu do rynku pracy. Pytania, które się pojawiają dotyczą sposobu jak mądrze wykorzystać potencjał drzemący w wolontariuszach? Jak poprzez wolontariat pomóc młodym ludziom wejść na rynek pracy? lub, pomóc osobom powracającym na ten rynek? Poza granicami Polski takie trendy w wolontariacie są powszechne. W Polsce ten potencjał zaczyna być dopiero dostrzegany. Wolontariusze najczęściej angażowani są w imprezy muzyczne, festiwale filmowe, wydarzenia sportowe. Instytucje publiczne, które uprawnione są do korzystania ze świadczenia pracy przez wolontariuszy, angażują ich zarówno w różnego rodzaju eventy jak i bieżącą działalność. Wydaje się problematyczne angażowanie wolontariuszy w przedsięwzięcia i wydarzenia o charakterze typowo komercyjnym np. w imprezy biletowane. Pojawia się wówczas obrót finansowy. Także inicjatywy na pierwszy rzut oka społeczne, kulturalne, edukacyjne mogą stanąć przed tym dylematem. W Warszawie przykładem takiej działalności może być Muzeum Powstania Warszawskiego oraz teatry. Kolejnym problematycznym zagadnieniem – jak zauważył Dariusz Pietrowski - jest kwestia definicyjna. Pojęcia wolontariusz, stażysta i praktykant używane są zamiennie lub niezgodnie z definicją. Przykład: „ktoś odbył praktykę na zasadzie wolontariatu”. Być może warto by się zastanowić nad określeniem wolontariatu w sposób bardziej adekwatny do sytuacji na rynku pracy. Czy w ogóle można te dwie rzeczy skorelować? Z powyżej opisanego stanu powstają wnioski, że nieprzystające do obecnej sytuacji przepisy nie są przestrzegane (intencjonalnie lub nie) zarówno przez podmioty angażujące wolontariuszy (np.: przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje) jak i samych wolontariuszy. Według D. Pietrowskiego warto rozpocząć dyskusję, od tego, czy jest siła, ambicja i pomysł na umiejętne i uczciwe wplecenie działalności wolontariuszy w funkcjonowanie rynku pracy. Zaproponował kierunki zmian, które w jego opinii na tę chwilę są możliwe: ograniczenie wolontariatu do obszaru

działalności pożytku publicznego; ograniczenie czasu pełnienia wolontariatu, lub jego wymiaru godzinowego. Praktyka pokazuje, iż patologicznym wykorzystaniem wolontariatu jest redukcja zatrudnienia na rzecz przyjmowania wolontariuszy co jest w opinii uczestników posiedzenia nie dopuszczalne. Poza zmianami legislacyjnymi warto rozważyć promocję zjawiska w jego prawidłowej formule np. poprzez kampanię społeczną „Korzystaj nie wykorzystuj”, uświadamiającą istotę sprawy. Podniesiona została również kwestia, wyceny czasu pracy wolontariuszy, w kontekście konkurencyjności organizacji. Z punktu widzenia formalnego nie wycenia się pracy wolontariuszy, a zdaniem D. Pietrowskiego warto zająć się tymi zagadnieniami jeszcze raz i być może utworzyć zespół roboczy na potrzeby sformowania propozycji legislacyjnych i rozwiązań praktycznych.

Zdaniem wiceprzewodniczącego Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Sławomira Piechoty zasadniczym powinna być odpowiedź na pytanie czy przedsięwzięcie jest nastawione na zysk, czy nie. Nie sam fakt jego biletowania. Odnosząc się do przykładu Muzeum Powstania Warszawskiego powiedział, że udział wolontariuszy w takich przedsięwzięciach jest wartościowy, mimo biletowania. Jego wpływ na postawy obywatelskie tych młodych ludzi jest nie do przecenienia. Przy tej okazji zachęcił również do spojrzenia na wolontariat nie tylko z perspektywy młodych ludzi ale i seniorów, który w krajach Europy zachodniej jest dobrze rozwinięty, podczas gdy w Polsce jest mało wykorzystany i rozpowszechniony.

Tomasz Schimanek z Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce zwrócił uwagę, że działania prowadzone przez młodych ludzi, którzy pracują społecznie są różne. Często nazywani są wolontariuszami, a de facto w świetle ustawy wolontariuszami nie są. Pytanie, które postawił Tomasz Schimanek dotyczy zasadności dyskusji na ten temat. W jego opinii nieprawidłowości w realizowaniu ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie nie stanowią aż takiego dużego problemu i szkody dla samego wolontariatu, jednocześnie wyraził obawę, że zaostrzenie przepisów może zmniejszyć zaangażowanie wolontariuszy.

Jerzy Płókarz z Krajowego Sztabu Społecznej Sieci Ratunkowej zgodził się z opinią, że nie ma miejsca na wolontariat w miejscu, gdzie wykonywana jest praca zarobkowa dla zysku. Jednak nie ma potrzeby jego zdaniem doregulowywania kwestii wolontariatu na gruncie obowiązującej ustawy Jak powiedział, przepisy skarbowe dość dokładnie regulują sytuację, gdy w działalności zarobkowej ktoś korzysta z bezpłatnego świadczenia.

Doradca Prezydenta RP – Henryk Wujec, przypomniał, że 5 grudnia jest Dniem Wolontariatu, więc rozmowa o tych kwestiach odbywa się w dobrym momencie. Odnosząc się do tematu spotkania powiedział, że ze względu na fakt, iż dziedzina ta jest tak różnorodna trudno ją unormować. Bardzo często wolontariat realizowany jest przez instytucje, które nie należą do grupy uprawnionych z ustawy. Zadaniem H. Wujca przy rozwiązywaniu wskazanych wcześniej problemów ważne byłoby, żeby odróżnić wolontariat od stażu czy praktyki. Jak zauważył, instytucja stażu jest często wykorzystywana, żeby zatrudnić za darmo pracownika. Zwrócił w tym miejscu uwagę, żeby mając dobre chęci, nie ograniczyć funkcjonowania wolontariatu. Zwrócił również uwagę na sytuację gdy organizacjach są wolontariusze, którzy wykonują określoną pracę i mają z tego tytułu pewne uprawnienia. Są jednak również członkowie stowarzyszenia, którzy wykonują tę samą pracę, a uprawnień nie mają. Jak przypomniał, w tej chwili trwają prace w Kancelarii Prezydenta nad zmianami ustawowymi, które umożliwiłyby członkowi stowarzyszenia pracującemu w podobnym charakterze jak wolontariusz uzyskanie podobnych uprawnień. Nie powinno być w tym zakresie dyskryminacji.

Zdaniem marszałka Bogdana Borusewicza należy myśleć nie tylko o rozgraniczeniu pojęcia stażysta, wolontariusz. Staż jest po to, żeby nabrać konkretnych umiejętności, w konkretnej sprawie. Wolontariat jest po to, żeby pomóc. Odnosząc się do wskazanych przykładów zgodził się również, że są wydarzenia biletowane, gdzie obecność wolontariuszy przynosi określone korzyści społeczne np. w instytucjach kultury czy sportowych. Zapytał również, jakie są propozycje postawienia ograniczeń?

Poseł Joanna Bobowska również wyraziła obawę, że sprawa idzie w kierunku nadregulacji. Spośród wolontariuszy działających w Polsce tylko ok. 1/5 angażuje się w sprawy społeczne. Ograniczenia idące w kierunku ustalenia limitu czasu aktywności wolontariackiej to byłby zły kierunek. Pani Poseł zasugerowała ewentualne ograniczenie do zakresu działalności pożytku publicznego.

Piotr Kontkiewicz – wicedyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, odnosząc się do pytania marszałka Senatu o negatywne przykłady, powiedział, że zdarzają się one. Najczęściej polegają na angażowaniu wolontariuszy, w miejsce pracowników, którzy na podstawie umowy o pracę powinni wykonywać pracę

odpłatną. Czasami zdarza się też, że z takimi osobami zawierane są umowy wolontariatu, a w praktyce przekazywane są im co jakiś czas środki pieniężne. Czyli jest to taki pozorny wolontariat. Z informacji posiadanych przez MPiPS wynika, że nie są to nagminne naruszenia przepisów, które wymagałyby jakichś szczególnych działań.

Odnosząc się do podniesionych kwestii, Dariusz Pietrowski powiedział, że jeśli chodzi o wolontariat pracowniczy, to tego typu działania nie są zjawiskiem negatywnym i problematycznym, gdyż wolontariuszami są osoby, które nie działają na rzecz instytucji, tylko np. na rzecz realizacji celów społecznych i tak jak każdy obywatel tego państwa, mają prawo działać. Jednak jak podkreślił Pietrowski trafiają do niego także głosy przedsiębiorców którzy korzystają z wolontariuszy jednak istniejące przepisy uważają za niewystarczające. Podobnie rzecz się ma w przypadku wolontariatu szkolnego. Problemem jest np. zdefiniowanie, kim są uczniowie, którzy podejmując się wolontariatu szkolnego. Czy są uczniami szkoły? Bo jeśli tak, to nie są wolontariuszami. Jeśli mają być wolontariuszami, to muszą podpisać porozumienie ze szkołą. Zgodził się również, że w instytucjach kultury potrzeba jest aktywność wolontariuszy. Zaznaczył również, że daleki byłby od przeregulowywania kwestii wolontariatu. Intencją wypowiedzi było uporządkowanie wolontariatu. Jak powiedział, sam jest zwolennikiem, żeby otworzyć się na działalność gospodarczą. Nie ma gotowego rozwiązania, ale jego zdaniem w tę stronę powinny iść regulacje. Jak przypomniał, istnieje obowiązek ubezpieczenia wolontariusza od następstw nieszczęśliwych wypadków, w sytuacji gdy wolontariusz współpracuje dłużej niż 30 dni. Jak zauważył, od jakiegoś czasu ZUS odmawia wypłaty środków z tego tytułu. Nie jest wiadomo, czym to jest spowodowane. Osobiście widział cztery decyzje, w których lekarz orzecznik przyznaje 10% uszczerbku na zdrowiu a komisja odrzuca argumentując to tym, że wolontariusz w myśl zapisu ustawy nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Po wyleczeniu, zdaniem ZUS, wolontariusz nie jest niezdolny do pracy. Może wrócić do zawodu, czy wykonywać inne czynności. Na tej podstawie odmawia się wolontariuszowi ubezpieczenia. Być może argumentem są tutaj kwestie finansowe.

Poseł Sławomir Piechota powiedział, że w Podkomisji stałej ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi rozpoczyna się właśnie etap pracy nad uwzględnieniem różnych, proponowanych konkretnych zmian do ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Jeżeli pojawi się konkretna propozycja, uzasadniona konkretnymi

przykładami, to będzie to wzięte pod uwagę. Być może dzisiaj jest za wcześnie na takie zmiany w prawie.

Marszałek Borusewicz, podsumowując dotychczasową dyskusję, powiedział, że dzień dzisiejszy wydaje się iż przepisy o wolontariacie nie wymagają zmian ustawowych. Zaproponował aby ewentualne tezy do zmian zostały przekazane do Podkomisji Stałej ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. W późniejszym terminie Zespół i Podkomisja mogą współpracować w tej sprawie.

W dalszej części posiedzenia Filip Pazderski z Instytutu Spraw Publicznych przedstawił wyniki analizy rozwiązań legislacyjnych dot. wolontariatu w obszarze prowadzonej działalności gospodarczej w wybranych krajach europejskich. Odnosząc się do regulacji na poziomie europejskim, powiedział, że w prawie unijnym wolontariat nie został zdefiniowany. Jak zauważył, największa zmiana w uregulowaniu instytucji wolontariatu, miała miejsce po roku 2001, który był Międzynarodowym Rokiem Wolontariatu, ogłoszonym przez ONZ. Jednym z postulatów wówczas podnoszonych było prawne uregulowanie instytucji wolontariatu, co pozwalałoby na jego rozwój. Wiele krajów poszło w tym kierunku, podobnie jak Polska. Obecnie w tym kontekście mamy do czynienia z obrazem podzielenia Europy na dwie części. Na kraje, które mają uregulowane zagadnienie wolontariatu w jednej ustawie oraz kraje, które mają instytucję wolontariatu uregulowaną w kilku powiązanych ustawach, np. ustawa związana ze świadczeniem pracy. W zdecydowanej większości krajów europejskich instytucja wolontariatu funkcjonuje w prawie. Prawie wszędzie wolontariat wpisuje się w obszar pożytku publicznego. Przepisy te w różnym stopniu przewidują wyłączenie możliwości angażowania wolontariuszy do działalności prowadzonej dla zysku. Ustawodawcy przewidują również rozróżnienie między wolontariatem a pracą płatną. W Polsce wiąże się to z językiem zastosowanym w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Są kraje europejskie, gdzie wprost, jest wskazanie, że wolontariat nie jest pracą i nie jest pracą płatną i nie może jej zastępować. Tak naprawdę w żadnym z tych krajów nie pojawia się regulacja, która zezwalałaby na angażowanie wolontariuszy w ramach działalności gospodarczej, poza uwzględnieniem wolontariatu pracowniczego w kilku krajach. Tu znajdują się czasem zapisy, które odwołują się do zasad, na jakich pracownicy firm komercyjnych mogą być wolontariuszami. Reguluje się na przykład czas pracy, który może być przeznaczony na wolontariat jak i inne zasady, według których pracodawca musi postępować, jeśli chce wprowadzić wolontariat pracowniczy. To są

na pewno przykłady, z których można czerpać. Ciekawym rozwiązaniem jest przykład Niemiec, gdzie trwają prace nad ustawą o służbie wolontariackiej, czyli programie wolontariatu długoterminowego, finansowanego ze środków budżetu państwa. Powodem tej regulacji, wskazywanej przez autorów i ekspertów, którzy są w to zaangażowani, to jest m. in. kwestia związana z potrzebą przededefiniowania funkcjonującej w Niemczech koncepcji dobroczynnego statusu instytucji publicznych, które świadczą pomoc społeczną. Jest to też głęboko zakorzenione w kulturze niemieckiej i systemie funkcjonowania pomocy społecznej w Niemczech. Istotną w sprawie jest również treść Dyrektywy Parlamentu Europejskiego z 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym. Coraz więcej organizacji pozarządowych czy organizacji non profit wchodzi na rynek usług, na którym konkurują z firmami prywatnymi. Pojawia się pytanie o uczciwość tej konkurencji, jeśli w jednym z konkurujących podmiotów „pracują” wolontariusze. Na mocy w.w. dyrektywy poszczególne kraje mogą w jakimś stopniu ograniczyć jej stosowanie, aby pomagać niektórym podmiotom świadczącym tzw. usług pożytku ogólnego, które służą całemu społeczeństwu. Wyjęte są one wówczas z ogólnej zasady, która mówi o swobodzie konkurencji. Na koniec swojego wystąpienia Filip Pazderski zaproponował, że jeśli z dalszych rozmów wyniknie potrzeba większego uwzględnienia wolontariatu, również w ramach działalności gospodarczej, to można byłoby znowelizować ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z dnia 26 marca 2010 r.) poprzez dopisanie kolejnych ustaw do art. 3 ust. 1 tej ustawy. Przepis ten zawiera listę ustaw do których ustawa o świadczeniu usług nie ma zastosowania. W dalszej kolejności zwrócił uwagę na ustawę o przedsiębiorstwie społecznym, nad którą trwają prace.

**POSIEDZENIE PODKOMISJI STAŁEJ DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
W DNIU 10 GRUDNIA 2013 r.**

W dniu 10 grudnia 2013 r. w Sejmie odbyło się posiedzenie Podkomisji Stałej ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Przedmiotem posiedzenia były dalsze prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz niektórych innych ustaw.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jacek Męcina, przedstawiając stanowisko rządu wobec poprawek zgłoszonych na posiedzeniu Podkomisji w dniu 21 listopada 2013 r., przypomniał, że pierwsza poprawka dotyczy uporządkowania katalogu sytuacji, w których naczelnik urzędu skarbowego ma obowiązek odstąpić od przekazania 1%. Druga dotyczy automatycznego przekazania przez organ podatkowy kwoty równej 1% w przypadku wskazania przez podatnika w zeznaniu podatkowym kwoty przewyższającej 1% bez konieczności wzywania do składania korekty. Trzecia natomiast dotyczy wprowadzenia delegacji ustawowej do wydania przez Ministra Finansów fakultatywnego rozporządzenia wskazującego organy właściwe do przekazania kwot z 1% podatku. Do wszystkich zgłoszonych poprawek strona rządowa odnosi się pozytywnie. Propozycje te są zasadne. Treść poprawek została ustalona z Biurem Legislacyjnym Kancelarii Sejmu. Biuro Legislacyjne zgłosiło wątpliwości, czy druga i trzecia poprawka nie wykraczają poza zakres projektu, zdaniem rządu nie zachodzi przekroczenie materii projektu i dlatego przekazane zostaje to do decyzji Podkomisji.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego, odnosząc się do poprawek, powiedziała, że rzeczywiście BL współpracowało przy redakcji tych zmian ze stroną rządową, aby je przygotować na posiedzenie Podkomisji. Pierwsza poprawka jest tożsama dla art. 2 i 3 w obu ustawach. W punkcie 1 poza legislacyjnym doprecyzowaniem pojawiła się jeszcze przesłanka, kiedy naczelnik urzędu skarbowego odstępuje od przekazania 1% podatku w sytuacji, gdy numer rachunku jest nieprawidłowy i to jest nowość. W punkcie 2 natomiast wskazano, że organizacja została usunięta z wykazu. Usunięcie organizacji z wykazu wskazane jest w art. 27a ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Przykładem takiej przesłanki jest np. sytuacja, gdy dojdzie do upadłości organizacji. W pierwotnym przedłożeniu punkt 2 brzmiał: organizacja nie znajduje się w wykazie. Zdaniem BL było to szersze ujęcie. Punkt 2 zawęża teraz tylko do przesłanek z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W sytuacji natomiast gdy nie będzie danej organizacji w wykazie, będzie to „wyłapywane” w ramach pkt. 3, kiedy podatnik będzie wskazywał organizację, na którą ma zostać przekazany 1%, wówczas, kiedy urząd skarbowy stwierdzi, że

takiej organizacji nie ma w wykazie, nie przekaże tej kwoty. To są zmiany w pierwszej poprawce. Odnosząc się do poprawki 2 i 3, BL podtrzymało swoje stanowisko przedstawione wstępnie na posiedzeniu Komisji, że dochodzi tutaj do przekroczenia zakresu pierwotnego przedłożenia, gdyż jak wskazano, projekt jest dość wąski, gdyż odnosi się tylko do wykazu opp w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Jak wynika z uzasadnienia, zmiany w art. 2 i 3 są konsekwencją wprowadzonych zmian w art. 27a. W związku z tym nastąpiła konieczność poinformowania Podkomisji o stanowisku BL.

Przewodniczący Podkomisji poseł Tadeusz Tomaszewski powiedział, że jeśli chodzi o zmianę drugą, to w wyniku tego rozwiązania podatnik nie jest ponownie wzywany, tylko z automatu urząd skarbowy podejmuje decyzje o przekazaniu tej wyliczonej kwoty 1% podatku. Przypomniał również, że BL sygnalizowało, czemu ta delegacja jest fakultatywna, powstawało również takie pytanie, dlatego poprosił stronę rządową o odniesienie się do tego. Może chodzi o czas. Skorelowanie prac z kolejnymi formami przekazywania części podatku np. na cele kościelne czy naukę.

Odpowiadając na pytanie, przedstawiciel Ministerstwa Finansów powiedział, że właściwe gospodarowanie pieniędzmi publicznymi powoduje, że najpierw musi być przepis ustawowy, żeby można było zmienić system informatyczny. Odwrotnie powodowałoby to, że wydano by pieniądze na zmianę w systemie, nie wiedząc, czy takie uprawnienie jest możliwe. Dzisiaj pieniądze dla opp przekazuje urząd skarbowy właściwy według siedziby podatnika. Czyli pieniądze przekazywane są z 400 urzędów do każdej organizacji pożytku publicznego. Aby wprowadzić procedurę, że pieniądze przekazywane będą z jednego urzędu skarbowego, potrzebne są zmiany informatyczne. Dzisiaj zmian takich nie można jeszcze rozpocząć, gdyż przepis jest jednoznaczny – nie wolno innemu organowi tego dokonywać. Dlaczego fakultatywna delegacja, dlatego że dopiero w momencie, gdy będzie gotowość, aby takie zmiany wprowadzić, może takie rozporządzenie być wydane przez Ministra Finansów. Skorelowane to jest z pracami informatycznymi. Prace prawne skorelowane są z pracami informatycznymi. Czekanie na kolejną możliwość zmiany przepisów ustawowych powodowałoby, że kolejne być może lata upłynęłyby w starym systemie. Organizacje pożytku publicznego byłyby pokrzywdzone, bo nie miałyby możliwości współpracy z jednym urzędem skarbowym właściwym według ich siedziby albo z jednym urzędem skarbowym w Polsce, co ma znacznie usprawnić proces przekazywania 1%. Takie same zasady przygotowywane są w przypadku innych mechanizmów, czy to w przypadku kościołów, czy

jednostek naukowych, czy partii politycznych. Gdy będą przygotowane, to wtedy również w ten sam sposób będą analizowane. Chodzi o najsprawniejszy system, jak najłatwiejszy dla beneficjentów i jak najtańszy dla administracji podatkowej.

Przewodniczący Podkomisji dopytał o sytuację, w której środki nie są przekazywane – w sytuacji, gdy został wskazany błędny numer rachunku. Jaka jest wielkość środków nieprzekazywana mimo woli podatnika?

Przedstawiciel Ministerstwa Finansów odpowiedział, że kwoty te nie są znaczące, dlatego że ponad 90% środków przekazywanych jest w sposób zorganizowany. Natomiast nawet pozostałe kilka procent, kwotowo nie są to duże środki, ale są problematyczne, ponieważ stwarzają zagrożenie, bo np. należałoby wzywać podatnika i tracić kolejne pieniądze publiczne, żeby wysłać wezwanie. Są również sytuacje, gdy dana organizacja nie chce współpracować z organami podatkowymi i jakiegokolwiek próby zmiany tej sytuacji nie przynoszą skutku. Są to sytuacje marginalne, incydentalne, gdyż wszystkie poważne organizacje nie pozwoliłyby sobie na popełnianie takich błędów. Na dodatkowe pytanie przewodniczącego Podkomisji odpowiedział, że dane osobowe, cel szczegółowy przekazuje naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla organizacji. Czyli jest to jeden wyznaczony urząd skarbowy. Dla każdej organizacji według jej siedziby. Dzisiaj następuje rozdarcie między przekazaniem środków a przekazaniem informacji o celu szczegółowym czy danych osobowych. System dzisiaj funkcjonujący odnośnie do danych osobowych i celu szczegółowego wydaje się poprawny. Nie ma uwag, żeby źle funkcjonował. Jest wola utrzymania go w tym zakresie. Oczywiście w przyszłości można go rozwijać i nie pogarszać sytuacji opp, bo ta relacja jest korzystna dla obu stron.

Agata Tomaszewska z Forum Darczyńców w Polsce zapytała, jak Ministerstwo Finansów wyobraża sobie w praktyce, czy rzeczywiście miałyby to być jeden urząd skarbowy przynależny organizacji pozarządowej, czy inny organ podległy Ministrowi Finansów, który miałby to obsługiwać?

Odpowiadając na pytanie, przedstawiciel Ministra Finansów powiedział, że dzisiaj musi to robić urząd skarbowy właściwy dla podatnika. W kolejnym etapie jest wola, żeby robił to urząd skarbowy właściwy dla organizacji, czyli byłoby to tożsame z informacjami dotyczącymi celu szczegółowego czy danych osobowych. Natomiast dalsze zmiany w

administracji powodować będą to, że celowe może być wyznaczenie jednego organu, który będzie pozbawiony innych zadań, dlatego że zmieniając strukturę administracji podatkowej, będą w znacznym stopniu modyfikowane zadania poszczególnych jednostek po to, aby były one sprawnie wykonywane. Automatyzacja działań, elektronizacja działań, analiza ryzyka będą powodowały, że inne zadania zostaną przydzielone poszczególnym jednostkom. W tej samej strukturze funkcjonowania administracji, będą one bardziej skomasowane, bardziej skonsolidowane i zregionalizowane. Wtedy wyznaczenie jednej jednostki, która będzie dokonywała wszystkich przelewów albo regionalnie, albo centralnie będzie możliwe, by dobrze wykorzystać kadrę urzędniczą. Dzisiaj nie jest to jeszcze gotowe i proces będzie realizowany poprzez duże zmiany informatyczne. To są kolejne etapy rozwoju administracji podatkowej, kolejne etapy zmian systemów informatycznych, kolejny etap realizacji programu e-podatki. System ten w ciągu lat będzie zmieniany. W każdym momencie organizacja będzie wiedziała, skąd otrzymuje pieniądze i jaką kwotę.

Po zakończonej dyskusji Podkomisja przyjęła zmiany i podjęła decyzję o zarekomendowaniu Komisji przyjęcie tych poprawek do rządowego projektu ustawy z druku nr 1727.

Przewodniczący zaproponował przedstawienie sprawozdania Komisji z prac Podkomisji nad tym projektem. Uwag nie stwierdzono.

**INFORMACJA O PRZEBIEGU POSIEDZENIA
PREZYDIUM PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 19.03.2014 r.**

W dniu 19 marca 2014 r. w Senacie odbyło się posiedzenie Prezydium Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, na którym zostało zatwierdzone sprawozdanie z działalności Zespołu w 2013 r. oraz przyjęło harmonogram prac Parlamentarnego Zespołu na 2014 r.

Według przyjętego harmonogramu prac w 2014 roku Zespół będzie zajmował się następującymi zagadnieniami :

1. Ocena przygotowań do udziału w wykorzystaniu środków unijnych przez organizacje pozarządowe.
2. Inicjatywa lokalna (w świetle ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) –czy to rozwiązanie przyniosło zamierzony efekt?
3. Instytucja przekazywania 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego - podsumowanie mechanizmu oraz przygotowanie propozycji rozwiązań największych problemów,
4. Ustawa Prawo o stowarzyszeniach – stan prac,
5. Przeanalizowanie prawa oświatowego pod kątem promowania wolontariatu w szkołach,
6. Ustawa o zrzeszeniach – stan prac,
7. Informacja o propozycjach rozwiązań budżetowych na 2015 r. związanych z działalnością organizacji pozarządowych – perspektywa FIO,

Po zakończeniu części formalnej, dr Zofia Sapijaszka - członek Zarządu Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości oraz Agata Tomaszewska z Forum Darczyńców w Polsce poruszyły z członkami Prezydium kwestię rządowego projektu zmiany ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, który przewiduje m. in. wyłączenie z definicji dochodu, stypendiów socjalnych przyznawanych przez organizacje pozarządowe. Zaproszeni goście przedstawili istotę tej zmiany, wskazali jakie problemy mają szansę być rozwiązane dzięki odpowiednim, proponowanym zapisom w nowelizowanej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, nad którą obecnie trwają prace w Sejmie. Propozycja tej zmiany po pierwsze zrówna w świetle prawa podatkowego stypendia przyznawane przez np. samorządy terytorialne czy uczelnie wyższe ze stypendiami przekazywanymi przez organizacje pozarządowe. Po drugie może ona przyczynić się do rozwoju obywatelskich programów stypendialnych, a przez to do rozwoju nauki w Polsce.

**WYBRANE KONFERENCJE I SEMINARIA DOTYCZĄCE KONDYCJI
IPERSPEKTYW ROZWOJU TRZECIEGO SEKTORA W POLSCE.**

Seminarium „Co się liczy i czy można to obliczyć. Inwestycja w kulturę okiem darczyńców – motywacje, metody i efekty”

14 lutego br. w Centrum Zielna w Warszawie Forum Darczyńców w Polsce we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowało seminarium pt. „Co się liczy i czy można to obliczyć. Inwestycja w kulturę okiem darczyńców – motywacje, metody i efekty”. W trakcie seminarium przedstawiono różnorodne inicjatywy fundacji i firm wspierających kulturę w Polsce, Niemczech i Francji, była również okazja do analizy motywacji i celów grantodawców. Spotkanie to otworzyło dyskusję na temat dobrych praktyk grantodawców, efektów mecenatu kultury i sztuki, przyznawania dotacji na różnorodne inicjatywy kulturalne oraz zawiązywania partnerstw pomiędzy biznesem, a organizacjami społecznymi w tym obszarze.

Otwarcia seminarium dokonali Agnieszka Sawczuk, Członkini Zarządu Forum Darczyńców Polsce oraz Cornelius Ochman, Członek Zarządu, Dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Joanna Orlik - Dyrektorka Małopolskiego Instytutu Kultury dokonała wprowadzenia w tematykę seminarium. W stwierdzeniu, które było równocześnie tematem jej wystąpienia, „Sztuka dla sztuki?” zdaniem Joanny Orlik kryje się niebezpieczeństwo. Wszystko zależy od przyjętej perspektywy i definicji darczyńcy. Należy najpierw odpowiedzieć na pytanie w jakim świecie chcielibyśmy żyć, i jak kreować ten świat aby zmierzał w pożądanym kierunku. Metodą takiej społecznej kreacji jest sztuka, która może przynosić efekty w postaci zmiany. Zdaniem Orlik sztuka jest istotna, gdy porusza, gdy jest rozumiana gdy jest sztuką „dla mnie” – dla odbiorcy, bo tylko wtedy może powodować zmiany w myśleniu, nastawieniu, wrażliwości. Tu ważną rolę odgrywa darczyńca, który taką sztukę pomaga tworzyć, eksponować poprzez wspieranie poszczególnych inicjatyw przyczyniając się tym samym do generowania zmian. Jak podkreśliła J. Orlik należy zwrócić uwagę na fakt iż, słowo Darczyńca” składa się z dwóch członów „DAR” i „CZYŃCA”. Istotne jest działanie i zmiany, które te działania niosą.

W dalszej części seminarium Christopher Crimes, Delegat Generalny NA!Fund (Francja) wygłosił wystąpienie na temat Biznes i sztuka na rzecz zrównoważonego rozwoju pokazując na przykładzie swojej organizacji jak wygląda wprowadzanie tej idei do praktyki biznesowej. Michael M. Thoss, Dyrektor Allianz Kulturstiftung (Niemcy) powiedział o strategiach budowania sieci porozumień na rzecz kultury w Europie, które są bardzo funkcjonalne i efektywne we wspieraniu inicjatyw związanych z kulturą i sztuką. Maria Adamiec, Koordynatorka Akademii Orange pokazała „jak mądrze wspierać kulturę w praktyce” prezentując doświadczenia Akademii Orange. Prezes Atlasu Sztuki - Jacek Michalak przybliżył kulisy pracy galerii sztuki, którą zarządza. Justyna Duriasz-Bułhak, Koordynatorka Projektów w Fundacji Wspomagania Wsi na przykładach z działalności fundacji pokazywała jak kultura może stymulować rozwój lokalny? Natomiast Cornelius Ochmann, Członek Zarządu, Dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej zastanawiał się nad tym czy, i jeśli tak to w jaki sposób, kultura może zmieniać świadomość społeczną?

Zwieńczeniem seminarium była dyskusja panelowa z udziałem publiczności. Uczestnicy panelu odnosząc się do tematu seminarium stwierdzili, że nie ma potrzeby, żeby zaangażowanie w kulturę przynosiło szybkie i wymierne efekty. Ważne jest długotrwałe inwestowanie w kulturę. Oczywiście wiąże się to z dodatkowymi wyzwaniami. Trudnym dla grantodawców jest znalezienie sposobu na ewaluację rzeczywistego wpływu finansowanych projektów w tym obszarze gdyż dotyczą one rzeczy niemierzalnych ilościowo. Jak podkreślono, istotnym jest utrzymanie kontaktów z realizatorami projektów jednak w opinii panelistów należy pogodzić się z faktem, że działania kulturalne nie są jednoznacznie mierzalne. Ważne jest postawienie sobie celu w swoich działaniach, do których można się odwoływać w dialogu darczyńca – twórca kultury. W opinii uczestników panelu łatwo jest finansować działania prestiżowe, ale w sferze kultury są również ważne projekty niszowe, które także zasługują na wsparcie. Sztuka i działania kulturalne są trudne do wspierania ze względu na swój subiektywny niemierzalny charakter jednak bez wątpienia są ważnym obszarem życia społecznego i warto je propagować.

Seminarium „Ludzie w fundacjach korporacyjnych”

Biorąc pod uwagę niesłabnące zainteresowanie jakie budzi kwestia fundacji korporacyjnych oraz fakt, że z roku na rok rośnie aktywność fundacji korporacyjnych, Forum Darczyńców w Polsce przeprowadziło badania na temat fundacji korporacyjnych w Polsce. Efektem tego badania jest raport opublikowany w 2012 r. Wynika z niego min., że większość polskich fundacji korporacyjnych ma niewielkie zespoły, na ogół nie większe niż 3-osobowe. Dwie trzecie fundacji regularnie korzysta z pomocy osób zatrudnionych w firmie założycielskiej.

Kontynuując pracę nad tą tematyką Forum Darczyńców w Polsce w dniu 6 marca 2014 r. zorganizowało piąte seminarium w ramach projektu na rzecz budowania standardów działania fundacji korporacyjnych w Polsce. Seminarium dotyczyło zespołów fundacji korporacyjnych: pracowników i wolontariuszy.

Witając zebranych Ewa Krupa z Forum Darczyńców w Polsce, wyraziła przekonanie, że uczestnicy znajdą w nim bardzo ciekawe treści. Jak podkreśliła, temat jest bardzo ważny. Zauważyła, również, że zgromadziło się liczne grono osób, którym bliskie jest polepszenie jakości działania organizacji pozarządowych, w szczególności zakładanych przez firmy. Przytaczając ogólne dane z przeprowadzonych przez Forum Darczyńców w Polsce badań dotyczących fundacji korporacyjnych zauważyła, że „fundacja korporacyjna jest kobieta”. Podstawą tego twierdzenia jest fakt, że aż 60% polskich fundacji korporacyjnych zatrudnia tylko kobiety. Wyraziła nadzieję, że w przyszłości będzie się to zmieniać i przybywać będzie w fundacjach korporacyjnych mężczyzn. Z badań wynika również, że jest kilka modeli zespołów pracujących w fundacjach korporacyjnych i nie ma jednego uniwersalnego modelu, który można zaadaptować. Fundacja różni się między sobą. Są to m. in. pochodne budżetu, wielkości fundacji, bo są i małe i duże organizacje. Zespołowi potrzebny jest lider, który motywuje i wskazuje kierunek działania zespołu, dlatego na ten temat będzie również rozmowa z ekspertami i mini warsztaty.

Część merytoryczną seminarium rozpoczęła wypowiedź Sylwii Lewandowskiej-Akhvlediani na temat wyzwań zespołów, czyli o czym warto pomyśleć, tworząc i rozwijając zespół fundacji korporacyjnej. W czasie wystąpienia wspólnie z uczestnikami seminarium prowadząca zdefiniowała i przeanalizowała wyzwania tworzenia i rozwoju zespołów tj:

Wyzwanie 1 - określenie kiedy zaczyna się zespół,

Wyzwanie 2 – budowanie zespołu i przejście przez wszystkie fazy tego procesu,

Wyzwanie 3 - zarządzanie energią zespołu,

Wyzwanie 4 - rozwój zespołu – jak ten zespół ma się rozwijać,
Wyzwanie 5 – tworzenie wizerunku i historii zespołu.

Kolejną część seminarium poświęcono na omówienie dobrych praktyk fundacji korporacyjnych. Zaprezentowano różne modele budowania i zarządzania zespołami na przykładzie Fundacji Przyjaciółka i Fundacji PwC. Fundację Przyjaciółka reprezentowała Joanna Lubecka-Gruca, natomiast Fundację PwC – Elżbieta Żórawska. O amerykańskich doświadczeniach i trendach w tym zakresie wypowiedział się amerykański gość seminarium - Dick Aft z Philanthropic Leadership.

Daniel Lichota ze Szkoły Liderów przeprowadził mini-warsztat, którego celem było dostarczenie wskazówek jak zbudować i utrzymać efektywny zespół w fundacji korporacyjnej. Uczestnicy warsztatu starali się odpowiedzieć na pytanie jaka jest różnica między liderem i menadżerem, dlaczego Zespół potrzebuje lidera i dlaczego potrzebuje menadżera. Prowadzący przypomniał, że Johna Adair, światowej sławy specjalista w zakresie przywództwa zdefiniował obszary liderowania. Zaliczył do nich min. wspólnotę celu, która pozwoli ludziom się zorganizować, dawanie poczucia wpływu, które budzi zaangażowanie oraz nagradzanie i docenianie.

Ostatnią część seminarium przeznaczono na dyskusję pt. „*Tożsamość, różnorodność i relacje – jak stworzyć dobry zespół, fundacji korporacyjnej?*” W trakcie dyskusji prelegenci i uczestnicy seminarium dzielili się spostrzeżeniami i doświadczeniami dotyczącymi tożsamości pracowników fundacji korporacyjnych, różnorodności w zespołach i zarządzania relacjami pomiędzy pracownikami fundacji, fundatora, wolontariuszami z firmy i zewnętrznymi.

**SPOTKANIE WICEPRZEWODNICZĄCEGO PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU
DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
Z PRZEDSTAWICIELAMI RZĄDOWEGO BIURA DS. WSPÓŁPRACY
ZE SPOŁECZEŃSTWEM OBYWATELKIM W BELGRADZIE.**

W dniu 25 marca 2014 r. wiceprzewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi senator Mieczysław Augustyn spotkał się z przedstawicielami Rządowego Biura ds. Współpracy ze Społeczeństwem Obywatelskim z Belgradu. Goście z Serbii przebywali w Polsce z wizytą studyjną w dniach 24-27 marca. Celem wizyty była wymiana doświadczeń na temat współpracy rządu, administracji publicznej na szczeblach od centralnego do lokalnego ze społeczeństwem obywatelskim oraz przygotowanie podstaw do wypracowania planowanej strategii współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w Serbii w oparciu m.in. o polskie doświadczenia.

Tematem spotkania z senatorem Mieczysławem Augustynem były relacje i współpraca z organizacjami pozarządowymi z perspektywy Senatu. Rozpoczynając spotkanie senator Mieczysław Augustyn podkreślił, że organizacje pozarządowe są fundamentem demokracji i dlatego Parlament otacza je szczególną uwagą i opieką. O uznaniu współpracy ze społeczeństwem obywatelskim za podstawową świadczy fakt, że od trzech kadencji Parlamentarnemu Zespołowi ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi przewodniczy Marszałek Senatu RP. Senator przybliżył gościom prace Parlamentarnego Zespołu oraz jego zadania. Jak zaznaczył senator, Parlamentarny Zespół jest dogodnym instrumentem do formułowania opinii i rozwiązań, gdyż III sektor obejmuje całość spraw publicznych a Zespół pozwala na spojrzenie na sprawy „nieresortowo”. W pracach Zespołu na plan pierwszy wysuwa się ustawodawstwo i jak zaznaczył senator Augustyn, chodzi nie tylko o podstawowe akty prawne regulujące działanie III sektora (ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawa prawo o stowarzyszeniach, ustawa o fundacjach). Tematyka, którą zajmuje się Zespół jest szeroka. Jako dobry przykład współpracy Parlamentarnego Zespołu z przedstawicielami organizacji pozarządowych Wiceprzewodniczący wskazał projekt ustawy o petycjach, którego założenia wypracowano z organizacjami pozarządowymi na poziomie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Goście zainteresowani byli wypracowanymi rozwiązaniami, kluczowymi partnerami Parlamentarnego Zespołu oraz rolą organizacji pozarządowych w budowaniu społecznej infrastruktury w polskim społeczeństwie. Senator poinformował gości o doświadczeniach Zespołu i modelu współpracy Parlamentu z organizacjami pozarządowymi. Na koniec spotkania goście podziękowali za praktyczne informacje, które przekazał im Wiceprzewodniczący Parlamentarnego Zespołu, a spotkanie obie strony uznały za udane.

**PROGRAM POSIEDZENIA PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 24 KWIETNIA 2014 r.**

**Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi**

Miejsce: Kancelaria Senatu, sala 182

Data: 24.04.2014 r. (czwartek), godz. 13.00

**TEMAT: Ocena przygotowań do udziału w wykorzystaniu środków unijnych przez
organizacje pozarządowe.**

- 1. Informacja Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju,**
- 2. Informacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,**
- 3. Informacja Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych.**
- 4. Dyskusja.**
- 5. Zakończenie posiedzenia Parlamentarnego Zespołu**